

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (16 - 20 Ekim)**Türkiye**

- 2022 yılı Eylül ayında 78.6 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi 2023 yılının Eylül ayında bir önceki yıla göre %64.3 azalışla 129.2 milyar TL açık verdi.
- Merkezî yönetim borç stoku Eylül'de 6,069.6 milyar TL olarak gerçekleşti. Borç stokunun 2,153.2 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 3,916.4 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Piyasa Katılımcıları Anketi'nde 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde %44.94 iken, bu anket döneminde %45.28 oldu. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla %23.87 ve %25.82 olarak gerçekleşti. Cari yıl sonu döviz kuru (USD/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 30.14 TL iken, bu anket döneminde 30.05 TL oldu. GSYH 2023 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket döneminde %3.9 iken, bu anket döneminde %4.1 olarak gerçekleşti.

ABD

- Perakende satışlar Eylül'de beklentilerin üzerinde aylık bazda %0.7 arttı. Ağustos ayı perakende satış verisi de yukarı yönde revize edildi.
- ABD Merkez Bankası (Fed), küresel jeopolitik gerilimlerin kötüleşmesinin küresel piyasaları geniş çapta olumsuz etkileyebileceğini belirtti.
- FED Bej Kitap raporuna göre, işgücü piyasasındaki sıkılığın azalmaya ve fiyatların mütevazı bir hızda artmaya devam etmesi nedeniyle ABD'de ekonomik faaliyet son bir buçuk ayda çok az değişti. FED, raporda, ABD ekonomisinin görünümünün istikrarlı olduğunu veya daha yumuşak bir genişleme gösterebileceğini belirtti.
- Fed Başkanı Jerome Powell, Fed'in, ekonomiyi ve enflasyonu yavaşlatmak için daha sıkı koşullara zaman tanımak için geçen yıl agresif faiz artışlarının ardından şimdi politika konusunda dikkatli hareket ettiğini söyledi. Powell, enflasyonun bu yaz düşüşe geçmesinden memnun olduğunu ve Fed'in, ekonomik faaliyetlerin güçlendiğine yönelik açık bir kanıt görmediği sürece faiz oranlarını tekrar yükseltmesinin pek olası olmadığını ifade etti.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde Eylül ayı enflasyonu bir önceki yılın aynı ayına göre %4.3 ve bir önceki aya göre %0.3 ile beklentilere paralel artış gösterdi. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda %4.5'e gerileyerek beklentilere paralel gerçekleşti.
- Euro Bölgesi'nde ZEW endeksi Ekim'de 2.3 seviyesine yükselerek -8 olan beklentilerin üstünde gerçekleşti.
- Almanya'da ZEW beklentiler endeksi Eylül'deki -11.4'ten -1.1'e yükseldi.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, İngiltere'nin kredi notunu "Aa3" olarak teyit ederken, not görünümünü "negatif"ten "durağan"a çevirdi.

Asya

- Japonya'da enflasyon Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %3 artış gösterdi.
- Çin Merkez Bankası (PBoC), bazı ekonomik verilerin ekonominin istikrara kavuştuğunu göstermesi ve zayıf yuanın daha fazla parasal gevşemeyi sınırlaması nedeniyle piyasa beklentilerine paralel 1 yıllık kredi faiz oranını (LPR) %3.45'te, 5 yıllık LPR'yi %4.20'de sabit tuttu.
- Çin ekonomisi Temmuz-Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %4.9 ile beklentilerin üstünde büyüdü.

Diğer

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, İsrail'in "A1" olan kredi notunu olası bir düşüş için incelemeye aldığını duyurdu.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Eylül ayında merkezî yönetim bütçesi 129.2 milyar TL açık verdi.

Merkezî Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Eylül			Ocak-Eylül			2023 Bütçe Hedefi**	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2022	2023	% Değişim	2022	2023	% Değişim		
Giderler	285.6	570.5	99.8	2,020.8	3,952.6	95.6	5,589.1	70.7
Faiz Hariç Giderler	252.5	499.7	97.9	1,813.6	3,481.7	92.0	4,942.9	70.4
Faiz Giderleri	33.1	70.8	113.7	207.1	470.9	127.3	646.1	72.9
Gelirler	206.9	441.3	113.2	1,975.3	3,440	74.2	4,929.7	69.8
Vergi Gelirleri	173.5	386.2	122.6	1,648.0	2,982.0	81.0	4,270.7	69.8
Diğer Gelirler	33.4	55.1	65	327.3	458	39.9	659.0	69.5
Bütçe Dengesi	-78.6	-129.2	-64.3	-45.5	-512.6	-1,026.6	-659.4	77.7
Faiz Dışı Denge	-45.5	-58.5	-28.4	161.6	-41.7	-125.8	-13.3	314.2

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

*Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

**Ödenek ve gelir tahminleri dâhildir.

2022 yılı Eylül ayında 78.6 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi 2023 yılının Eylül ayında bir önceki yıla göre %64.3 azalışla 129.2 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2022 yılı Eylül ayında 45.5 milyar TL açık verirken, 2023 yılı Eylül ayında 58.5 milyar TL açık verdi.

Eylül ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %113.2 artarak 441.3 milyar TL olurken, bütçe giderleri %99.8 artarak 570.5 milyar TL oldu.

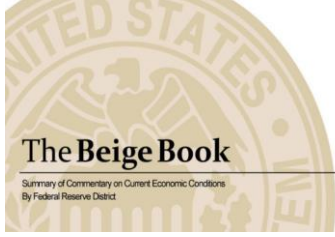
Vergi düzenlemeleri gelirleri artırıcı bir etki yaratsa da yılın son çeyreğinde ekonomik aktivitede görülebilecek yavaşlama, başta ÖTV olmak üzere vergi gelirlerindeki yükselişi aylık bazda sınırlayabilir. Son vergi ayarlamalarının bütçe üzerindeki etkisi takip edilmekle birlikte, Eylül 2022'de yayımlanan OVP'de %3.5 olan bütçe açığı/GSYH tahmini, Eylül 2023'te yayımlanan OVP'de %6.4'e yükseltildi. Tüm bu koşullar çerçevesinde, önümüzdeki dönemde, bütçe giderleri üzerinde baskı yaratabilecek önemli unsurlar takip edilecektir.

TCMB Ekim ayı Piyasa Katılımcıları Anketi açıklandı.

	Eylül ayı anket dönemi	Ekim ayı anket dönemi
Dolar/TL (cari yıl sonu)	30.14	30.05
TÜFE (cari yıl sonu, %)	67.22	68.01
TÜFE (12 ay sonrası, %)	44.94	45.28
TÜFE (24 ay sonrası, %)	23.87	25.82
Büyüme (2023, %)	3.9	4.1
Cari Denge (2023, milyar \$)	-44.3	-45.9

Yurt dışı

Fed, "Bej Kitap" raporunun Ekim sayısını yayımladı.

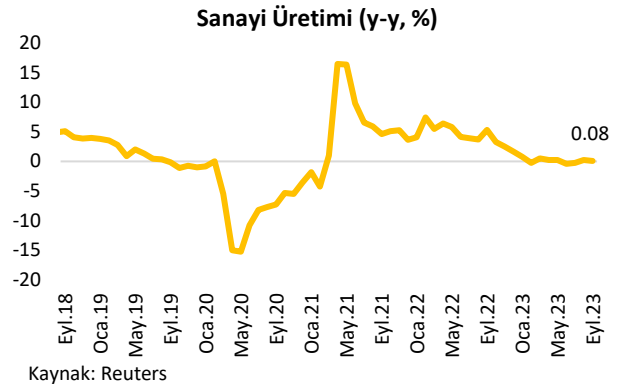
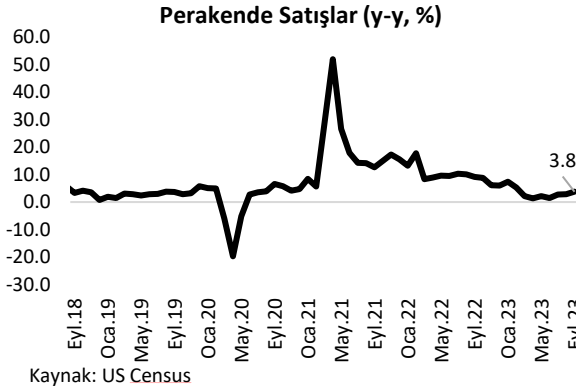

ABD Merkez Bankası (Fed) Bej Kitap raporuna göre, işgücü piyasasındaki sıklığın azalmaya ve fiyatların ılımlı bir hızda artmaya devam etmesi nedeniyle ABD'de ekonomik faaliyet son bir buçuk ayda çok az değişti.

Fed, raporda, ABD ekonomisinin görünümünün istikrarlı olduğunu veya daha yumuşak bir genişleme gösterebileceğini belirtti. Bej Kitap'a göre, çoğu bölge Eylül raporundan bu yana ekonomik faaliyetlerde çok az değişiklik olduğunu veya hiç değişiklik olmadığını belirtti.

Raporda, "Tüketici harcamaları, özellikle genel perakendeciler ve otomobil satıcıları arasında, fiyatlar ve ürün tekliflerindeki farklılıklar nedeniyle karıştı" denildi. Rapora göre fiyatlar genel olarak ılımlı bir hızda artmaya devam etti. Satış fiyatlarının girdi fiyatlarına kıyasla daha yavaş arttığı, tüketicilerin fiyatlara daha duyarlı hâle gelmesi nedeniyle işletmelerin maliyet baskılarını yansıtmakta zorlandığı belirtildi.

ABD'de perakende satışlar beklentileri aştı.

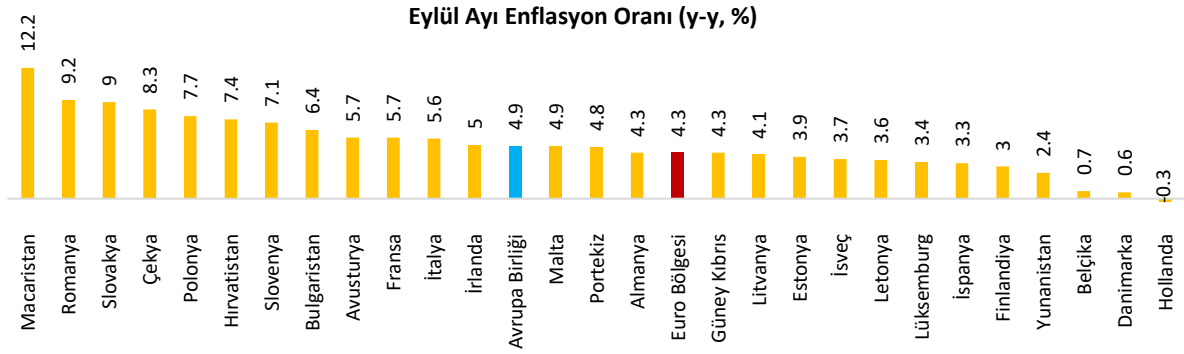

ABD'de perakende satışlar Eylül'de %0.3 olan beklentilerin üzerinde aylık %0.7 arttı. Perakende satışlar yıllık bazda ise %3.8 yükseldi. Otomobil hariç satışlar Eylül'de %0.6 artarak %0.2'lik tahminleri aştı. Gayrisafi yurtiçi hasıla hesaplamasında kullanılan ve gıda, otomobil, inşaat malzemeleri ve benzin satışını içermeyen ve 'kontrol grubu' olarak adlandırılan perakende satışlar %0.1 artış olan beklentilerin oldukça üzerinde %0.6 arttı. Perakende satışlardaki yükseliş, tüketici talebinin arttığını gösterdi.

Sanayi üretimi Eylül'de aylık bazda %0.3 arttı. Eylül'deki artış yaklaşık 5 yılın en yüksek artışı oldu.

Kapasite kullanım oranı %79.7 ile 5 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Eylül'de nihaî verilere göre %4.3'e gerilerken; çekirdek enflasyon %4.5 oldu.

Kaynak: EuroStat

Euro Bölgesi'nde TÜFE Eylül'de nihaî verilere göre aylık bazda %0.3 arttı. Enflasyon yıllık bazda %5.2'den %4.3'e geriledi. Enflasyon son 23 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.2 arttı; yıllık bazda %5.3'ten %4.5'e geriledi.

Avrupa Birliği'nde Eylül'de enflasyonun en hızlı arttığı ülke %12.2 ile Macaristan oldu. En düşük artış ise -%0.3 ile Hollanda'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.6 seviyesinde bulunuyor.

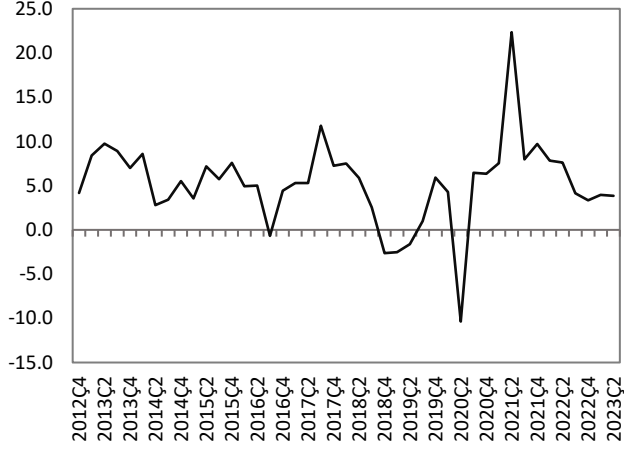
Haftalık Veri Takvimi (23 -27 Ekim 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
23.10.2023	Türkiye	Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	71.5	74.6 (Açıklandı)
	ABD	Chicago Fed Ulusal Aktivite Endeksi (Eylül)	-0.16	--
		Tüketici Güven Endeksi (Ekim, öncül)	-17.8	-18.3
24.10.2023	ABD	İmalat PMI (Ekim, öncül)	49.8	49.5
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	50.1	49.9
		Richmond Fed İmalat Endeksi (Ekim)	5	--
Euro Bölgesi		İmalat PMI (Ekim, öncül)	43.4	43.7
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	48.7	48.7
Almanya		Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	-26.5	-26.5
		İmalat PMI (Ekim, öncül)	39.6	40
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	50.3	50
Fransa		İmalat PMI (Ekim, öncül)	44.2	44.8
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	44.4	44.6
İngiltere		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%4.3	%4.3
		İmalat PMI (Ekim, öncül)	44.3	45
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	49.3	49.5
Japonya		İmalat PMI (Ekim, öncül)	48.5	--
		Hizmet PMI (Ekim, öncül)	53.8	--
25.10.2023	Türkiye	Reel Kesim Güven Endeksi (Ekim)	104.4	--
		İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Ekim)	%77.3	--
	ABD	Yeni Konut Satışları (Eylül, a-a)	-%8.7	--
		Fed Başkanı Powell'in Konuşması	--	--
	Almanya	IFO İş Dünyası Güven Endeksi (Ekim)	85.7	85.9
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Ağustos)	108.2	109.5
26.10.2023	Türkiye	TCMB Toplantısı ve Faiz Kararı	%30	%35
	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Eylül, a-a)	%0.2	%1.5
		GSYH (3.çeyrek, öncül, ç-ç)	%2.1	%4.2
		Öncül Mal Ticaret Dengesi (Eylül)	-84.3 milyar \$	--
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	198 bin kişi	209 bin kişi
		Bekleyen Konut Satışları (Eylül, y-y)	-%18.7	--
		Kansas Fed İmalat Endeksi (Ekim)	-13	--
	Euro Bölgesi	ECB Toplantısı ve Faiz Kararı	%4.5	%4.5
27.10.2023	ABD	Çekirdek Kişisel Tüketim Harcamaları Endeksi (Eylül, y-y)	%3.9	%3.7
		Kişisel Gelirler (Eylül, a-a)	%0.4	%0.4
		Kişisel Harcamalar (Eylül, a-a)	%0.4	%0.5
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	68.1	63
	Fransa	Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	83	83
	İtalya	Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	105.4	104.7

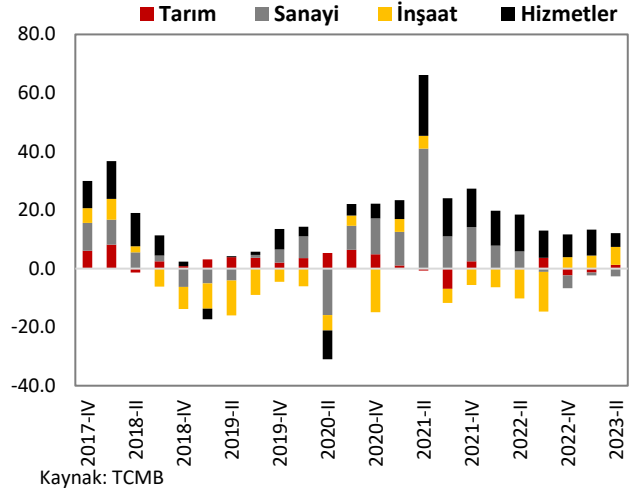
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

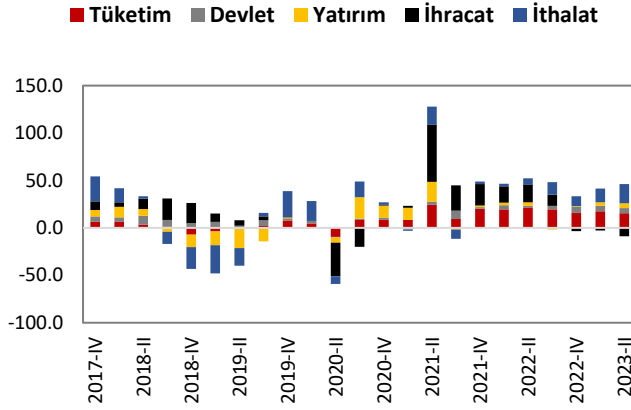
Reel GSYH (y-y, %)

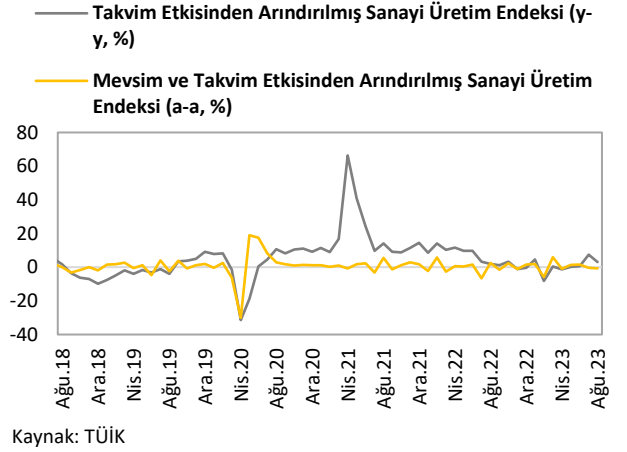
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

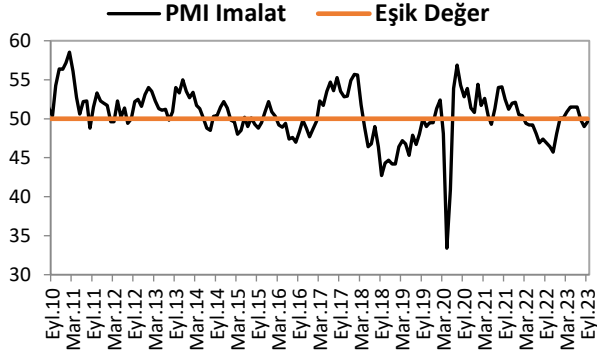
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

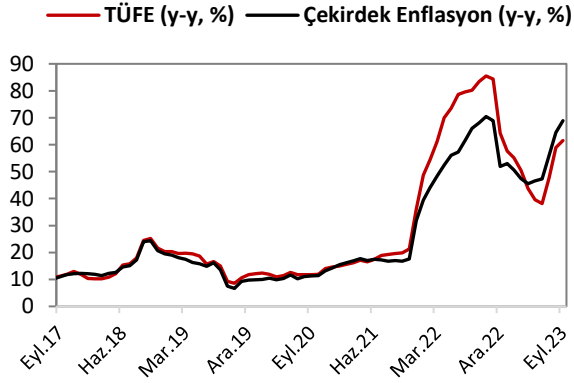

İmalat PMI

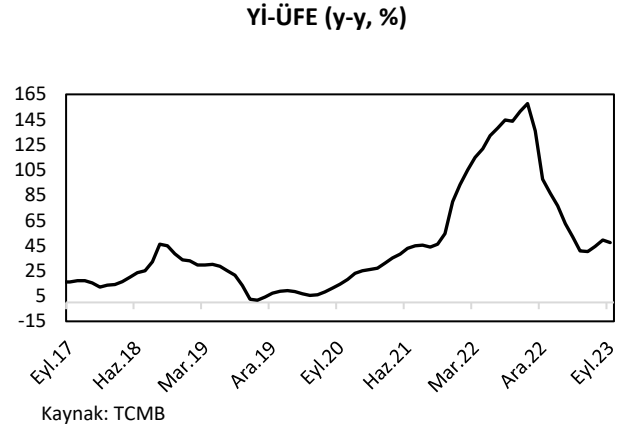

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

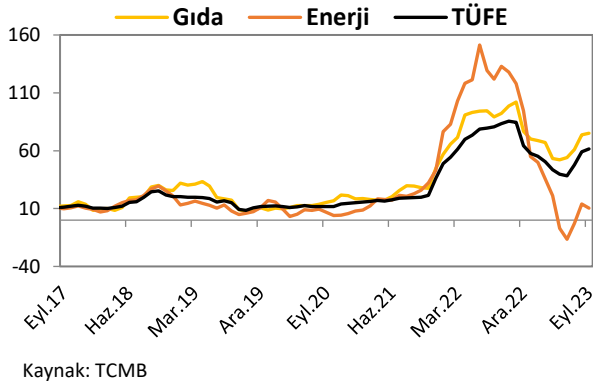
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

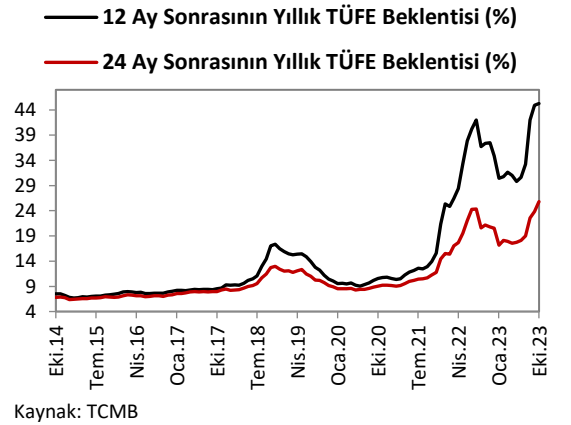
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

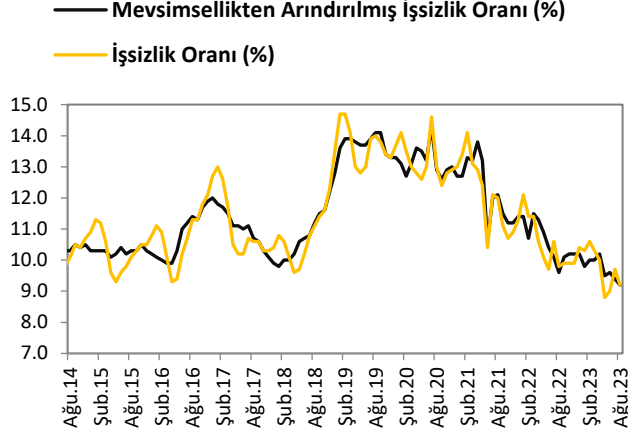

Enflasyon Beklentileri

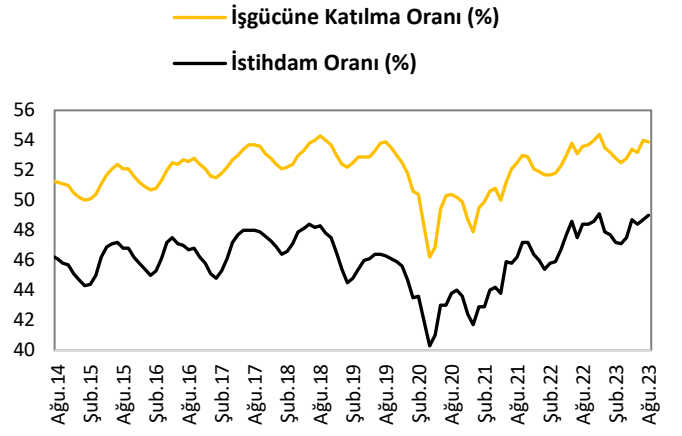

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

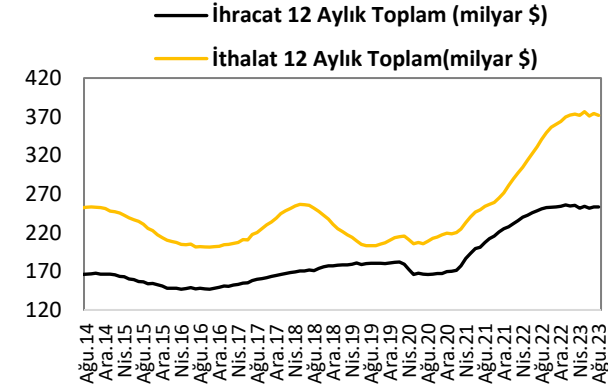

İşgücüne Katılım Oranı

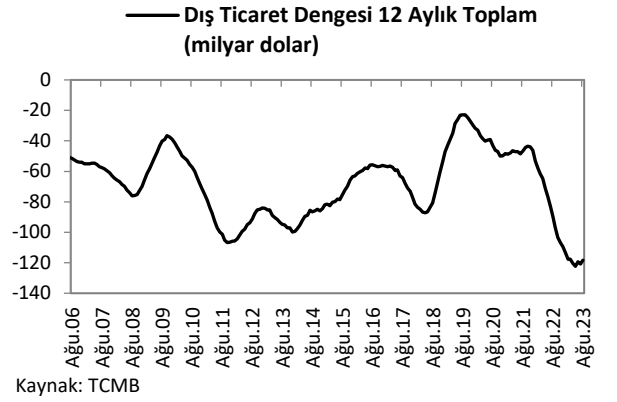

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

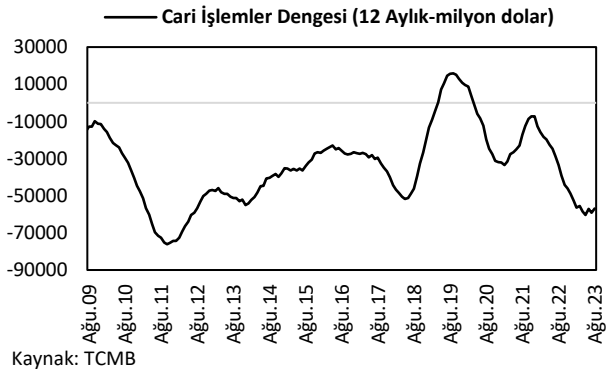
İthalat-İhracat

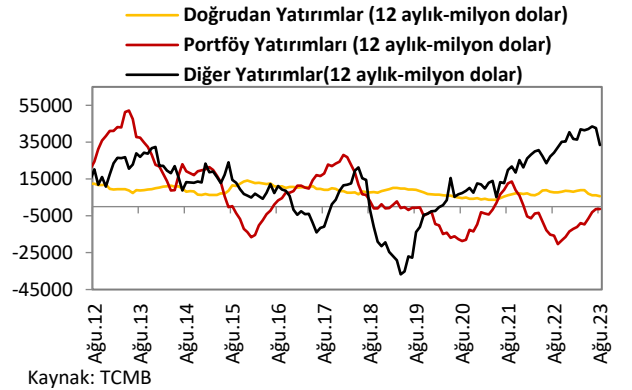
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

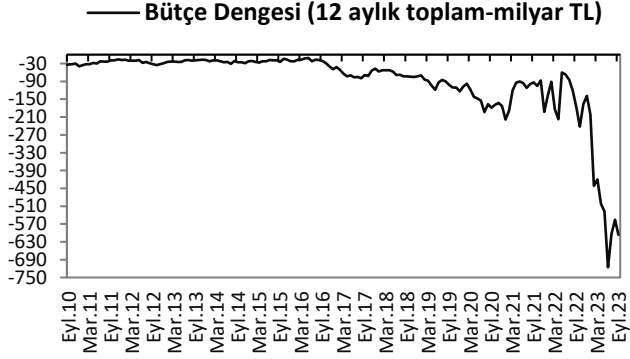

Sermaye ve Finans Hesabı

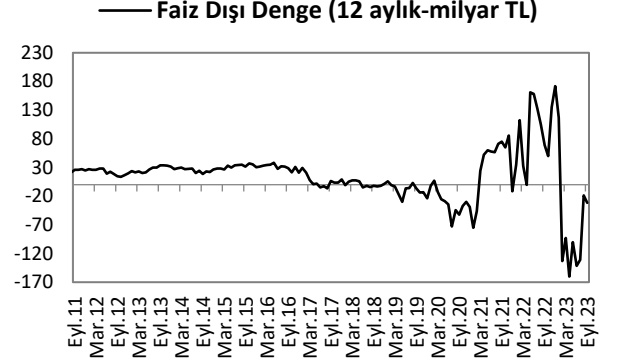

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

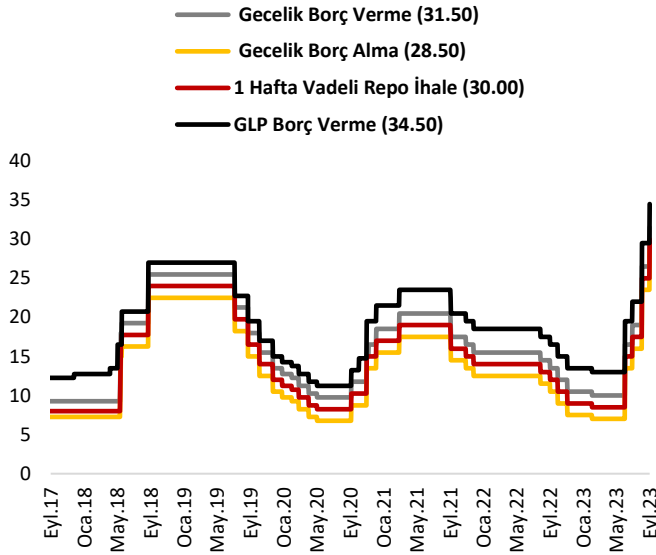
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.2 (Ağustos 2023)	3.1 (Ağustos 2023)	77.3 (Eylül 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Eylül)	61.53	68.93	47.44		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (13.10.2023)	4,454,475	12,466,413	12,790,942	411,919	83,306
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (23.10.2023)	28.50	31.50	30.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-0.6 (Ağustos 2023)	30.3 (Ağustos 2023)	21.6 (Ağustos 2023)	-8.7 (Ağustos 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,859.8 (Eylül 2023)	3,209.8 (Eylül 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Eylül)	141,507	117,921	-23,586	-9,478	
2022 (Eylül)	285,567	206,940	-78,627	-45,511	
2023 (Eylül)	570,482	441,265	-129,218	-58,454	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		